

Alicia Sánchez Camacho, la veritat sempre la pronuncia en majúscules.

El Ministeri de la Veritat

En manifestar la seva indignació profunda per la celebració a Barcelona del congrés d'història "Espanya contra Catalunya", la representant catalana del PP, Alicia Sánchez Camacho, va anunciar que organitzaria per combatre'l un Foro de la Verdad. El terme em va sobtar. El terme *veritat* no em sembla que pertanyi exactament a aquest context, el del debat acadèmic sobre la història. Els organitzadors del congrés criticat no parlaven, de fet, de veritat, sinó que el legitimaven en el rigor, la professionalitat, l'aplicació dels mètodes acadèmics, el prestigi i la trajectòria dels conferencians... Parlar de veritat i de mentida em semblava que pertanyia a una altra dimensió del llenguatge. Potser el de la religió. Potser el de la política amb minúscules. Però per a Alicia Sánchez Camacho és un terme recurrent: contra el dret a decidir, ja va proposar en el seu dia el dret a saber la veritat. I jo diria que la paraula *veritat* la pronuncia sempre en majúscules.

Quan la paraula *veritat* apareix en un triangle on els altres angles són la història i la política, hi ha alguna cosa que ens hauria de posar en alerta. Potser és el record de la lectura de George Orwell i el seu esplèndid 1984. Com

Vicenç
Villatoro

Escriptor

saben vostès, el protagonista de l'obra, Winston Smith, treballa al Ministeri de la Veritat. Amb majúscules, també. I quina és la seva feina? Reescriure els titulars antics dels diaris perquè no entrin en contradicció amb les profecies i les afirmacions actuals de la línia oficial de l'Estat, és a dir, del Partit. És una part de la feina general del ministeri d'anar reescriuint la història –i fins i tot els documents històrics!– a la mesura de les necessitats canviants de l'Estat, per legitimar-lo. No és un invent d'Orwell. Pensem en la pràctica estaliniana d'esborrar de les fotos oficials aquells líders que anaven caient en desgràcia. En aquesta versió d'Orwell, la Veritat –amb majúscules– promoguda per l'Estat a través d'un ministeri, és de fer la construcció d'un relat en benefici de l'estat. La Veritat és la veritat oficial. Construïda a la major glòria de l'Estat.

Per tant, l'ús del terme per part d'Alicia Sánchez Camacho és significatiu, suposant-la com se la suposa una persona intel·ligent i culta. Parlar de la Veritat, del Fòrum de la Veritat, ens fa pensar en Orwell. Perquè si busquem la paraula als poemes de Salvador Espriu o d'Antonio Machado, costaria molt més fer-la servir amb aquesta alegria i amb el sentit que ella li dóna, en aquest context. Per a Espriu, ja se sap, la veritat és aquell antic mirall que es va trencar a trossos i del qual cadascú pot tenir-ne un fragment, que conté una part de la imatge esmicolada. Per a Machado, la veritat és una cosa que hem d'anar a buscar junts, guardant cadascú la seva i sense voler-la imposar. Parlar de veritats i de mentides serveix per a coses molt concretes, per a la data d'una batalla o per a un percentatge electoral, que és o no és, que pot ser veritat o mentida. Parlar de veritat o de mentida en les interpretacions històriques, en les visions de conjunt, en els relats genèrics, és molt més delicat. Per no dir que és sempre inadequat. Excepte si es té de la veritat el concepte orwellià (no el que tenia Orwell, sinó el que Orwell precisament combatia).

Què és la veritat? A mi em sembla un terme, usat amb la contundència de Sánchez Camacho, més propi del món religiós, del món de la fe, dels catecismes. A Castro del Río, un poble preciós de la província de Còrdova, on va néixer mon pare i d'on ve la meua família, surten els Hermanos de la Bella Aurora la matinada del dia de la Immaculada i canten unes boniques cançons de *campañeros* a llaor de la Mare de Déu, del rosari i de tot allò en què creuen. Aquest any hi vaig anar. Una de les lletres acaba dient: "Esta es la Verdad, esta es la Verdad: que la Hostia por chica que sea tiene cuerpo y sangre de Su Majestad". És a dir, la veritat religiosa, el dogma de fe. Veritat per a qui comparteix la fe, convicció respectable –però no precisament veritable– per a qui no la comparteix. Com fan aquests Hermanos amb encantadora ingenuïtat, proclamar la veritat és proclamar el dogma de la pròpia fe. No em costa gens imaginar-me quin és el dogma, i de quina fe, que Sánchez Camacho ens voldria encolomar sota l'etiqueta de la Veritat.